

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1749/96 НА КОМИСИЯТА

от 9 септември 1996 година

**относно първоначалните мерки за прилагане на Регламент (ЕО) № 2494/95 на
Съвета относно хармонизираните индекси на потребителските цени**

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 2494/95 на Съвета от 23 октомври 1995 г. относно хармонизираните индекси на потребителските цени ¹, и по-специално член 4 и член 5, параграф 3 от него,

като има предвид, че всяка държава-членка е длъжна да изготвя хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), като се започне с индекса за януари 1997 г.;

като има предвид, че член 3 от Регламент (ЕО) № 2494/95 изисква обхватът на ХИПЦ да включва стоките и услугите, които могат да бъдат закупени на икономическата територия на държава-членка за целите на прякото удовлетворяване на потребностите на потребителите;

като има предвид, че покритието на съществуващите индекси на потребителските цени, изготвени от държавите-членки, следваните практики за включването на новопридобили значение стоки и услуги, процедурите за коригиране на цените съобразно измененията в качеството на обектите на ценообразуване, методите за комбиниране на цените с цел формиране на индекси на цените за елементарните агрегати или методите и практиките за формиране на извадки с цел получаване на цени в отделните държави-членки се различават до такава степен, че получените индекси на потребителските цени, изготвени от държавите-членки, не могат да отговорят на изискването за съпоставимост, необходимо за изготвянето на ХИПЦ;

като има предвид, че практиката на използване на предходни цени като заместители на текущите месечни цени се различава от използването на реализираните цени до такава степен, че получените индекси на потребителските цени, изготвени от държавите-членки, не могат да отговорят на изискването за съпоставимост, необходимо за изготвянето на ХИПЦ;

като има предвид, че е необходимо новопридобилите значение стоки и услуги да бъдат включвани както в ХИПЦ, чиито тегла се актуализират ежегодно, така и в ХИПЦ, чиито тегла се актуализират по-рядко;

като има предвид, че са необходими мерки за прилагане, с цел да се осигури съпоставимост на ХИПЦ в съответствие с член 5, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2494/95;

¹ ОВ L 257, 27.10.1995 г., стр. 1.

като има предвид, че съгласно член 15 от Регламент (ЕО) № 2494/95 от Комисията (Евростат) се изисква да представя доклад пред Съвета за надеждността на ХИПЦ и тяхното съответствие с изискванията за съпоставимост;

като има предвид, че мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Статистическия програмен комитет (СПК), създаден с Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета¹;

като има предвид, че са проведени консултации с Европейския паричен институт в съответствие с член 5, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2494/95 и той е дал положително становище,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел

Целта на настоящия регламент е да установи, за целите на изготвянето на съпоставим хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), изготвян от всяка държава-членка:

- първоначалното покритие на стоки и услуги, както и съпоставимите практики за актуализиране на покритието с цел включване на новопридобилите значение потребителски стоки и услуги,
- минималните стандарти за процедурите за коригиране с цел отразяване на качеството,
- минималните стандарти за използваните цени,
- формулата за съставяне на индекси на цените за елементарните агрегати.

Целта е също така да се гарантира, че формирането на извадки от цени е такова, че ХИПЦ да бъдат достатъчно надеждни за целите на международните сравнения и да се осигури информация, на базата на която да се определят минимални стандарти за извадките.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящия регламент:

¹ ОВ L 181, 28.6.1989 г., стр. 47.

а) „Първоначално покритие на стоки и услуги от ХИПЦ“ се определя като онези четирицифрени категории и подкатегории, посочени в класификацията КЛППЦ/ХИПЦ (класификация на личното потребление по цели, пригодена за нуждите на ХИПЦ), дадена в Приложение I.

б) „Новопридобили значение стоки и услуги“ се определят като онези стоки и услуги, промените в чиито цени не са експлицитно включени в ХИПЦ на държава-членка и за които преценените потребителски разходи са достигнали не по-малко от една хилядна част от разходите, които се включват в покритието на този ХИПЦ.

в) „Промяна в качеството“ е налице, когато държавата-членка прецени, че дадена промяна в спецификацията е довела до значителна разлика в полезността за потребителя между нова разновидност или модел на стока или услуга и стока или услуга, която е била подбрана преди това за определяне на цена в ХИПЦ, с която тя се заменя. Не възниква промяна в качеството, когато се извършва цялостна преработка на извадката за ХИПЦ.

г) „Коригирането с цел отразяване на качеството“ представлява процедурата за отчитане на промяна в качеството посредством повишаване или намаляване на наблюдаваните текущи или отправни цени чрез прилагане на коефициент или сума, съответстващи на стойността на тази промяна в качеството.

д) „Целева извадка“ се определя като множеството от цени на стоки и услуги, което държавата-членка възнамерява да получи за целите на изготвянето на ХИПЦ от януари 1997 г. или планира да използва към бъдеща дата, за да спази собствения стандарт на държавите-членки или друг европейски стандарт за надеждност или съпоставимост.

е) „Наблюдавана цена“ е цената, която в действителност е потвърдена от държавите-членки.

ж) „Преценена цена“ е цената, с която се замества наблюдавана цена и която се базира на подходяща процедура за определяне на преценената стойност. Наблюдаваните по-рано цени не се считат за преценени цени, освен ако може да се демонстрира, че те представляват подходящи преценени стойности.

з) „Цена на заместител“ е наблюдаваната цена на стока или услуга, която се приема като пряк заместител на стока или услуга, чиято цена е била включена в целевата извадка.

и) „Индекс на елементарен агрегат“ е ценови индекс за елементарен агрегат, състоящ се само от ценови данни.

й) „Елементарен агрегат“ се отнася до разходите или потреблението, които се покриват от най-подробното ниво на стратификация на ХИПЦ и в чиито рамки не се съдържа надеждна информация за разходите за целите на определянето на тегловите стойности.

к) „Формиране на извадка“ се отнася до всяка процедура, прилагана при съставянето на ХИПЦ, при която подмножество от множеството на цените, пред

които са изправени потребителите, се използва за преценяване на промяна в цените на дадена категория от стоките и услугите, които се покриват от ХИПЦ.

л) „Надеждността“ се оценява съобразно „точността“, която се отнася до мащаба на грешките при формиране на извадка, и „представителността“, която се отнася до отсъствието на изкривявания.

II. МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА СЪПОСТАВИМОСТ, НАДЕЖДНОСТ И СЪОТНОСИМОСТ НА ХИПЦ

Член 3

Първоначално покритие

За съпоставими се считат онези ХИПЦ, които включват индекси на цените и тегла за всяка категория, посочена в Приложение I, представляващи повече от една хилядна част от общите разходи, включени в покритието на всички тези категории.

Член 4

Новопридобили значение стоки и услуги

Държавите-членки следва:

- а) да се стремят систематично да идентифицират новопридобилите значение стоки и услуги и
- б) да проверяват значимостта на стоките и услугите, за които се отчита, че са новопридобили значение в други държави-членки.

ХИПЦ се съставя така че да включва ценовите промени на новопридобила значение стока или услуга, когато стоката или услугата е преценена като попадаща в рамките на определението, дадено в член 2, буква б). Това се извършва в срок до 12 месеца от идентифицирането им или посредством коригиране на теглата, или в рамките на съотносимата категория в класификацията КЛППЦ/ХИПЦ, посочена в Приложение I към настоящия регламент, или посредством присвояване на част от теглото специално на новопридобилата значение стока или услуга.

Член 5

Минимални стандарти за процедури на коригиране с цел отразяване на качеството

1. ХИПЦ, за които се извършват съответни корекции с цел отразяване на качеството, се считат за съпоставими. В случай на възникване на промяна в качеството, държавите-членки съставят индекси на цените, като извършват необходимите корекции с цел отразяване на качеството на базата на експлицитни преценки на стойностите на промяната в качеството. В случай че липсват национални преценени стойности, държавите-членки използват преценени стойности, изчислени на базата на

информация, предоставена от Комисията (Евростат), когато тези преценени стойности са на разположение и са съотносими.

2. Когато няма преценени стойности, ценовите промени се оценяват като разликата между цената на избрания заместител и тази на обекта, който се замества от него. В никакъв случай не се допуска оценяване на промяна в качеството като пълния размер на разликата в цената на двата обекта, освен когато това може да се обоснове като подходящата преценена стойност. Когато се налага да бъдат извършени замествания, след като стоки или услуги са били предложени на намалени цени, тези замествания следва да се подбират съобразно сходството в тяхната полезност за потребителя, а не по сходство в цената.

Член 6

Минимални стандарти за цени

1. Държавите-членки изготвят ХИПЦ, като използват наблюдаваните цени на целевата извадка.

а) Когато целевата извадка изисква ежемесечно наблюдение, но наблюдението не се осъществи, тъй като даден обект не е налице или по каквато и да било друга причина, се приема използването на преценени цени за първия или втория месец, но от третия месец следва да се използват цени на заместители.

б) Когато по изключение целевата извадка изисква наблюдения с периодичност по-голяма от ежемесечна, се използват преценени цени за онези месеци, за които не се изискват наблюдавани цени. Допуска се използването на преценени цени и при първия случай, в който се окаже невъзможно да се наблюдава цена. Когато за втори пореден път се окаже невъзможно да се извърши наблюдение, се използват цени на заместители.

2. Когато при предвидените в настоящия член обстоятелства не могат да се намерят цени на заместители, използването на преценени цени може да продължи, при условие че степента на тяхното използване е сведена до нивото, необходимо за постигане на съпоставимост.

Член 7

Индекси на цените за елементарните агрегати

ХИПЦ се съставят, като се използва някоя от двете формули, посочени в параграф 1 от Приложение II към настоящия регламент, или алтернативна съпоставима формула, която да не дава индекс, който се отличава систематично от индекса, съставен с помощта на която и да е от двете дадени формули с повече от една десета от един процентен пункт средно в течение на една година в сравнение с предходната година.

Член 8

Минимални стандарти за формиране на извадка

За надеждни и съпоставими се считат ХИПЦ, съставени от целеви извадки, които, за всяка категория от КЛППЦ/ХИПЦ и като се вземе предвид теглото на категорията, съдържат достатъчно елементарни агрегати, за да представляват разнообразието от обекти, включени в категорията, и достатъчно цени в рамките на всеки елементарен агрегат, за да се отчете вариацията в движенията на цените в множеството.

Член 9

Контрол на качеството

Държавите-членки следва:

- а) да предоставят на Комисията (Евростат) по нейно искане информация относно разходите за всякакви изключени от покритието обекти, изразени като пропорция от общите разходи, които се покриват от ХИПЦ, която да бъде достатъчна, за да се извърши оценка на спазването на настоящия регламент;
- б) да докладват пред Комисията (Евростат) новопридобили значение стоки и услуги, когато те бъдат идентифицирани, както и при поискване – основанията за невключването на новопридобила значение стока или услуга, което да бъде достатъчно, за да се извърши оценка на спазването на настоящия регламент;
- в) да следят честотата на поява на промени в качеството и на корекциите в достатъчна степен, за да се демонстрира спазването на настоящия регламент, както и да предоставят такава информация на Комисията (Евростат) по нейно искане;
- г) да изготвят и поддържат ясна формулировка на целевата извадка, както и да поддържат проверки за наблюденията на цените и преценените стойности на цените в достатъчна степен, за да се осигури съобразяването с настоящия регламент. Те предоставят на Комисията (Евростат) такава информация по нейно искане, за да се извърши оценка и да се осигури спазването;
- д) когато се използва формула, различна от формулите, посочени в параграф 1 от Приложение II към настоящия регламент, да предоставят на Комисията (Евростат) по нейно искане информация относно последствията от използването на такава алтернативна формула за избрани периоди и избрани елементарни агрегати в достатъчна степен, за да се извърши оценка на съобразяването с настоящия регламент;
- е) да предоставят на Комисията (Евростат) по нейно искане подробни сведения за целевите извадки, достатъчни, за да се извърши оценка на спазването на настоящия регламент, и обобщени статистически данни за представителността и точността на извадките, достатъчни, за да може Комисията (Евростат) да изготви предложения за минимални стандарти за формиране на извадка за включване в прегледа на ХИПЦ, изискван съгласно член 15 от Регламент (ЕО) № 2494/95, който следва да бъде готов през октомври 1997 г.

III. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 10

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейските общности*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 9 септември 1996 година.

За Комисията
Yves-Thibault DE SILGUY
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Първоначалното покритие на стоки и услуги на ХИПЦ включва следните категории и подкатегории:

Код	Наименование по КЛППЦ/ХИПЦ
01.	ХРАНИ И БЕЗАЛКОХОЛНИ НАПИТКИ
01.1	Храни
01.1.1	Хляб и зърнени храни
01.1.2	Месо
01.1.3	Риба
01.1.4	Мляко, сирене и яйца
01.1.5	Растителни и животински мазнини
01.1.6	Плодове
01.1.7	Зеленчуци, включително картофи и други грудкови
01.1.8	Захар, конфитюр, мед, сиропи, шоколад и захарни изделия
01.1.9	Хранителни продукти, неклаифицирани другаде
01.2	Безалкохолни напитки
01.2.1	Кафе, чай и какао
01.2.2	Минерална вода, газирани напитки и сокове
02.	АЛКОХОЛНИ НАПИТКИ И ТЮТЮН
02.1	Алкохолни напитки
02.1.1	Спиртни напитки
02.1.2	Вино
02.1.3	Бира
02.2	Тютюн
02.2.1	Тютюн
03.	ОБЛЕКЛО И ОБУВНИ АРТИКУЛИ
03.1	Облекло
03.1.1	Тъкани за облекло
03.1.2	Дрехи
03.1.3	Други артикули облекло и аксесоари за облекло
03.1.4	Химическо чистене, поправки и наемане на облекло под наем
03.2	Обувни артикули
03.2.1	Обувки и други обувни артикули
03.2.2	Поддръжка, поправки и наемане на обувни артикули под наем
04.	ЖИЛИЩЕ, ВОДА, ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ, ГАЗ И ДРУГИ ГОРИВА
04.1	Действителни наеми за жилище
04.1.1	Действителни наеми, заплащани от наематели
04.1.2	Други действителни наеми

04.3	Текуща поддръжка и ремонт на жилището
04.3.1	Продукти за текуща поддръжка и ремонт на жилището
04.3.2	Услуги за текуща поддръжка и ремонт на жилището
04.4	Други услуги, свързани с жилището
04.4.1A	Събиране и извозване на отпадъци – потребителите заплащат съобразно потреблението
04.4.2A	Канализационни услуги – потребителите заплащат съобразно потреблението
04.4.3A	Водоснабдяване – потребителите заплащат съобразно потреблението
04.4.4	Други услуги, свързани с жилището, неклаифицирани другаде
04.5	Електроенергия, газ и други горива
04.5.1	Електроенергия
04.5.2	Газ
04.5.3	Течни горива
04.5.4	Твърди горива
04.5.5	Топла вода, пара и лед
05.	ОБЗАВЕЖДАНЕ, ДОМАКИНСКИ УРЕДИ И ТЕКУЩА ПОДДРЪЖКА НА КЪЩАТА
05.1	Мебели, обзавеждане и декорация, килими и други постелъчни материали и ремонти
05.1.1	Мебели и обзавеждане
05.1.2	Килими и други постелъчни материали
05.1.3	Ремонт на мебели, обзавеждане и постелъчни материали
05.2	Домашен текстил
05.2.1	Домашен текстил
05.3	Отоплителни и готварски уреди, хладилници, перални машини и подобни големи домакински уреди, включително монтажни части и ремонти
05.3.1	Големи домакински уреди, електрически и други
05.3.2	Дребни домакински електроуреди
05.3.3	Ремонт на домакински уреди
05.4	Стъклария, съдове за хранене и домашни потреби
05.4.1	Стъклария, съдове за хранене и домашни потреби
05.5	Инструменти и оборудване за дома и градината
05.5.1	Едри инструменти и оборудване
05.5.2	Дребни инструменти и разни аксесоари
05.6	Стоки и услуги за текуща поддръжка на домакинството

05.6.1	Малотрайни стоки за домакинството
05.6.2	Домашни услуги и услуги за грижа за дома
06.A	ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ – стоки, заплащани от потребителя, разходите за които не са възстановени
06.1A	Медицински и фармацевтични продукти и терапевтични уреди и оборудване – заплащани от потребителя, разходите за които не са възстановени
06.1.1A	Фармацевтични препарати и продукти – заплащани от потребителя, разходите за които не са възстановени
06.1.2A	Други медицински продукти – заплащани от потребителя, разходите за които не са възстановени
06.1.3A	Терапевтични уреди и оборудване – заплащани от потребителя, разходите за които не са възстановени
07.	ТРАНСПОРТ
07.1	Покупка на превозни средства
07.1.1A	Нови автомобили
07.1.1B	Автомобили на старо
07.1.2	Мотоциклети
07.1.3	Велосипеди
07.2	Експлоатация на лични превозни средства
07.2.1	Резервни части и аксесоари
07.2.2	Горива и смазочни материали
07.2.3	Поддръжка и ремонти
07.2.4	Други услуги, свързани с лични превозни средства – съгласно приетите понятия на ESA ⁽¹⁾
07.3	Транспортни услуги
07.3.1	Пътнически железопътен превоз
07.3.2	Пътнически шосеен превоз
07.3.3	Пътнически въздушен превоз
07.3.4	Пътнически превоз по море и вътрешни водни пътища
07.3.5	Други закупени транспортни услуги
08.	СЪОБЩЕНИЯ
08.1	Съобщения
08.1.1	Пощенски услуги
08.1.2	Телефонна и телефаксна техника
08.1.3	Телефонни, телеграфни и телефаксни услуги
09.	ОТДИХ И КУЛТУРА
09.1	Оборудване и принадлежности, включително ремонти
09.1.1	Оборудване за приемане, запис и възпроизвеждане на звук и образ
09.1.2	Фотографска и кинематографска техника и

	оптични инструменти
09.1.3	Техника за обработка на данни
09.1.4	Други големи трайни стоки за отдих и култура
09.1.5	Игри, играчки и занимания за свободното време, оборудване за спорт, лагеруване и отдих на открито
09.1.6	Записващи средства за образ и звук
09.1.7	Градинарство
09.1.8	Домашни любимци
09.1.9	Ремонт на оборудване и принадлежности за отдих и култура
09.2	Услуги в сферата на отдиха и културата
09.2.1	Групови услуги в сферата на отдиха и културата
09.2.2	Други услуги в сферата на отдиха и културата
09.3	Вестници, книги и канцеларски материали
09.3.1	Книги
09.3.2	Вестници и периодични издания
09.3.3	Разни печатни материали
09.3.4	Канцеларски материали и материали за чертане
09.4	Пакетни почивки – без застраховка при пътуване
09.4.1	Пакетни почивки – без застраховка при пътуване
10.A	ОБРАЗОВАНИЕ – обикновено заплащани от потребителите в държавите-членки
11.	ХОТЕЛИ, КАФЕНЕТА И РЕСТОРАНТИ
11.1	Кетъринг
11.1.1	Ресторанти и кафенета
11.1.2	Столове
11.2	Услуги в сферата на настаняването – в рамките на държавата-членка
11.2.1	Услуги в сферата на настаняването – в рамките на държавата-членка
12.	РАЗНИ СТОКИ И УСЛУГИ
12.1	Лични грижи
12.1.1	Фризьорски салони и заведения за личния външен вид
12.1.2	Уреди, предмети и продукти за лични грижи
12.2	Лични вещи, некласифицирани другаде
12.2.1	Бижутерия, будилници и ръчни часовници
12.2.2	Други лични вещи
12.4A	Застраховки
12.4.2A	Застраховки, свързани с жилището – застраховка на вещите в дома
12.4.4A	Застраховки, свързани с транспорта –

	автомобилни застраховки – не включва застраховка при пътуване
12.5A	Банкови услуги, неклаифицирани другаде – не включва плащания на лихви и такси, изразени като процент от стойността на операцията
12.5.1A	Банкови услуги, неклаифицирани другаде – не включва плащания на лихви и такси, изразени като процент от стойността на операцията
12.6	Други услуги, неклаифицирани другаде
12.6.1	Други услуги, неклаифицирани другаде
⁽¹⁾ Европейска система за интегрирани икономически сметки, ЕСИИС 1995.	

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Формули, които следва да се използват за съставяне на елементарните агрегати

1. При съставяне на индекси на цените за елементарните агрегати се използва или съотношението на средноаритметичните цени *****[PLEASE INSERT THE FORMULA FROM ORIGINAL]***** или съотношението на средногеометричните цени *****[PLEASE INSERT THE FORMULA FROM ORIGINAL]*****, където p^t е текущата цена, p^b е отправната цена, а n е броят на тези цени в елементарния агрегат. Допуска се използването на алтернативна формула, при условие че тя удовлетворява изискването за съпоставимост, предвидено в член 7.

2. Средноаритметичната на ценовите родственици *****[PLEASE INSERT THE FORMULA FROM ORIGINAL]***** обикновено не бива да се използва, тъй като в много случаи тя не осигурява спазване на изискването за съпоставимост. Използването ѝ се допуска по изключение, когато може да се демонстрира, че ще удовлетвори изискването за съпоставимост.

3. Ценовият индекс за елементарен агрегат може да се изчисли като верижен индекс, като се използва една от посочените по-горе предпочитани формули. Например, като се използва съотношението на средноаритметичните стойности:

*****[PLEASE INSERT THE FORMULA FROM ORIGINAL]*****,
където *****[PLEASE INSERT THE SIGN FROM ORIGINAL]***** обозначава i -тата котировка на цената за даден елементарен агрегат през периода t , а s_t обозначава извадката от цени, получена за елементарния агрегат през периода t . Тази извадка може на практика да се актуализира ежемесечно или – което е по-обичайно – когато не могат да се получат цени в продължение на по-дълги периоди. Ако между базисния период b и периода t няма никакво попълване, I^{tb} става *****[PLEASE INSERT THE FORMULA FROM ORIGINAL]*****, простото съотношение на средноаритметичните стойности (или съответно при геометричната формула, описана по-горе). Средноаритметичното на ценовите родственици не бива да се използва, когато формирането на веригата е по-често от веднъж годишно.